

Madame Blavatsky – teosofins grundare

Kort bakgrund

Har du hört talas om yoga och chakran? Vet du vad en waldorfskola är? Det hade förmodligen inte hänt om Helena Petrovna Blavatsky gjort som hon blev tillsagd och inte gått sin egen väg.

Runt Helena Petrovna Blavatsky finns många mystiska historier. Vad är egentligen sant? En sak vet vi, 1875 grundar hon det Teosofiska Samfundet. Madame Blavatsky menar själv att hon slogs i italienska frihetskriget, reste i det då förbjudna landet Tibet och hade kontakt med andar. Människor runt henne vittnar om märkliga, mystiska klockljud, väldoftar som bara uppstår, och brev från andliga ledare som materialiserar sig från ingenstans. Vad som stämmer är svårare att bekräfta. Men en sak vet vi - hon var anti-etablissemang, ifrågasatte kristendomens överhöghet och pekade i stället på hinduismen och buddismen som andligt högre stående. Hon vill återförening religion och vetenskap och grundar 1875 en av sin tids mest inflytelserika nyandliga rörelser - Teosofiska Samfundet, vars motto är "det finns ingen religion högre än sanningen". Samfundets tankar sprider sig som en löpeld bland den tidens intellektuella i stora delar av världen. Ett tankegods som påverkar oss än idag.

Åsikterna om HPB, som hon också kallades, gick redan under hennes livstid isär - en visionär ikon eller en simpel bedragerska, geni eller charlatan. Hör berättelsen om Madame Blavatsky, en av det sena 1800- och tidiga 1900-talets största andliga ledare som idag nära nog ingen minns.

Medverkande i avsnittet:

Per Faxneld, docent i religionshistoria och författare

Christine Ödholm, konstnär

Reporter, Maja Åström

Producent, Elin Iskra

Referenslista i urval:

Constance Wachtmeister – *“Reminiscences of HP Blavatsky and the Secret Doctrine”*

Charles J Ryan – *“H P Blavatsky och den teosofiska rörelsen”*

Peter Washington – *“Madame Blavatsky's Baboon: A History of the Mystics, Mediums, and Misfits Who Brought Spiritualism to America”*

Per Faxneld – *“Det ockulta sekelskiftet”*